

3. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку № 1327 від 8 лис. 2010 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. - Режим доступу : <<http://www.rada.gov.ua>>.

4. Корегін М., Височан О. Актуальні питання визнання та обліку еквівалентів грошових коштів в Україні / М. Корегін, О. Височан // Бухгалтерський облік і аудит. – 2006. – №2. – С. 27–34.

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Кравченко К.І., студент

Науковий керівник: Хорошилова І.О., к.е.н.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

В обліку основних засобів застосовують різні методи. Їх різноманіття зумовлює потребу в розгляді їх сутності, переваг і недоліків. Питання вдосконалення методів обліку основних засобів вивчали такі вчені, як: Лінник В.Г., Зюкова М.М., Задорожній З. та ін. [5, с. 407], проблеми нарахування амортизації на основні засоби та перспективи їх вирішення, знайшли певне відображення у роботах Орлова П., Орлова С., Онишка Д., Мурашко О. та інших вітчизняних учених-економістів [3, с. 32].

Реформування бухгалтерського обліку в Україні на основі Національних положень(стандартів) бухгалтерського обліку, що відповідають вимогам ринкової економіки та міжнародним стандартам бухгалтерського обліку, привело до суттєвих змін в обліку основних засобів. В опублікованих нормативних актах – Плані рахунків, затверджену наказом МФУ від 30 листопада 1999 р. № 291 із змінами та доповненнями; Інструкції про застосування Плану рахунків, затвердженій МФУ від 30 листопада 1999 р.; П(С)БО 7 «Основні засоби» - не охоплено всіх без винятку питань, які виникли у зв'язку з реформуванням обліку основних засобів та їх зносу. У зв'язку з реформування у практичній діяльності виникають проблеми, що стосуються обліку та амортизації основних засобів [1, с. 68].

З моменту введення нового Плану рахунків і Національних стандартів, за якими підприємства України ведуть бухгалтерський облік, пройшло немало часу і це дало змогу виявити їх переваги та недоліки. Серед недоліків можна виділити:

- низка стандартів, зрештою, як і більшість законів в Україні, написані важкодоступною мовою і є не досить зрозумілими;

- велику трудомісткість трансформаційних процесів;
- в опублікованих нормативних актах не охоплено без винятку питань, які виникли у зв'язку з реформуванням обліку основних засобів;

- амортизація по основних засобах починає нараховуватися в бухгалтерському обліку з наступного місяця після введення їх в експлуатацію.

У зв'язку із зазначеним, передостанній абзац п. 29 П(С)БО 7 треба викласти в такій редакції: «Нарахування амортизації починається з місяця, наступного за місяцем, у якому об'єкт основних засобів було введено в експлуатацію» [6, с. 135].

До переваг можна зарахувати:

1. Зрозумілість вітчизняного обліку для іноземних інвесторів.
2. Регламентация основних ділянок обліку окремими положеннями, які дають змогу при його веденні використовувати різні варіанти й кожному підприємству обирати найефективніші для нього методи.
3. Узгодженість Плану рахунків з фінансовою звітністю.

Важливу роль при амортизації основних засобів відіграє вибір методу нарахування амортизації. Найбільший вплив на вибір методу нарахування амортизації у практичній діяльності справляють такі фактори:

- 1) вплив на собівартість продукції й вартість засобів у звітності;
- 2) простота (складність) методу та можливість його застосування;
- 3) кваліфікація працівника, уповноваженого вирішувати це питання;
- 4) наявність корпоративної політики у сфері нарахування зносу [4, с. 387-388].

В питанні вибору методу нарахування амортизації пропонуємо виходити з двох позицій :

- 1) принцип обачності;
- 2) очікуваний спосіб отримання економічних вигід від використання об'єктів.

Основні засоби умовно можна поділити на 2 типи:

- а) безпосередньо зайняті у виробництві, допоміжні та обслуговуючі;
- б) інші основні засоби, які переважно становлять інфраструктуру підприємства [5, с. 136].

Стосовно першого типу об'єктів, то для всіх основних засобів, щодо яких є можливість достовірно та з мінімальними витратами визначити обсяг виробленої продукції, застосовується виробничий метод.

До другого типу основних засобів зараховано специфічні об'єкти, які можуть не брати безпосередньої участі у виробничому процесі, їх фактичну потужність важко визначити, та вони не становлять питому частину основних засобів на підприємствах (крім сільськогосподарських). До цієї групи пропонуємо застосовувати прямолінійний метод [3, с. 389].

Наступним моментом, який впливає на величину нарахованої амортизації, є визначення строку корисного використання.

Надана свобода в цьому питанні призводить до того, що для однакового об'єкта на різних підприємствах такий строк може суттєво відрізнятись. Дослідження процесу нарахування амортизації в інших країнах свідчить, що прогресивним підходом є законодавчий поділ основних засобів на групи із встановленням строків корисного використання.

Іншим ключовим моментом є визначення ліквідаційної вартості основних засобів.

Ліквідаційну вартість доцільно розраховувати лише для об'єктів, що знаходяться на рахунках 103, 104, 105 та мають у своїй структурі суттєву однорідну складову (метал, будівельні конструкції і т.д.).

Нарахування амортизації основних засобів у податковому обліку залишається без змін, а в бухгалтерському обліку зміни є суттєвими.

Значною мірою це пояснюється визначеннями поняття «амортизація» в податковому законодавстві і в бухгалтерському обліку.

За П(С)БО 7, амортизація – систематичний розподіл вартості, яка амортизується, необоротних активів протягом строку їх корисного використання (експлуатації) [1, с. 68].

Ще однією проблемою є те, що первинна облікова інформація про наявність, капітальний ремонт та інші операції щодо основних засобів відображається в численних спеціалізованих реєстрах, постійні реквізити яких тотожні. Це не сприяє якісному веденню обліку, збільшує трудомісткість опрацювання та відображення інформації, створює певні труднощі у формування документообігу й забезпеченні необхідними видами бланків [3, с. 33-34].

Висновки. Підсумовуючи вищезазначене вважаємо, що необхідно на законодавчому рівні відмовитися від нарахування амортизації основних засобів у бухгалтерському обліку за податковим законодавством.

Також первинна облікова інформація про наявність, капітальний ремонт та інші операції щодо основних засобів відображається в

численних спеціалізованих реєстрах, постійні реквізити яких тотожні. Здійснивши ряд модифікацій, можна одержати компактну конструкцію практично універсальної форми типу «Інвентарна картка – акт обліку руху основних засобів», що сприятиме не тільки зниженню трудомісткості облікових робіт і скороченню документообігу, а й посиленню контролю завдяки підвищенню рівня інформативності й наочності документів.

З вищесказаного випливає, що процедура обліку основних засобів складна та суперечлива. Недоліки національного законодавства у сфері бухгалтерського обліку створюють перешкоди для стандартизації та гармонізації обліку. І саме гармонізація бухгалтерського і податкового обліку має базуватися на вимогах методики саме бухгалтерського обліку, який більш повно враховує амортизаційну політику підприємства.

Література.

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене наказом МФУ від 27.04.2000 р. № 92 із змінами і доповненнями від 11.12.2006 р. № 1176.

2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів: Затверджено наказом МФУ 30 вересня 2003 р. № 561.

3. Власюк Г.В., Зиміна О.І. Шляхи вдосконалення основних засобів // Держава та регіони. – 2008. - № 4. – С. 32-36.

4. Муріна Т.С. Шляхи ефективності використання основних засобів на промисловому підприємстві // Держава та регіони. – 2007. - № 6. – С. 387-390.

5. Панасенко А.П. Проблеми основних засобів у бухгалтерському обліку // Держава та регіони. – 2008. - № 3. – С. 407-410.

ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ, ПРОБЛЕМИ ВЕДЕННЯ ТА ШЛЯХИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

Спиця Я.І., студент

Науковий керівник: Хорошилова І.О., к.е.н.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Відомо, що становлення і розвиток ринкової економіки в Україні нерозривно пов'язані з пошуком принципово нових методів організації і управління виробництвом для підвищення ефективності